

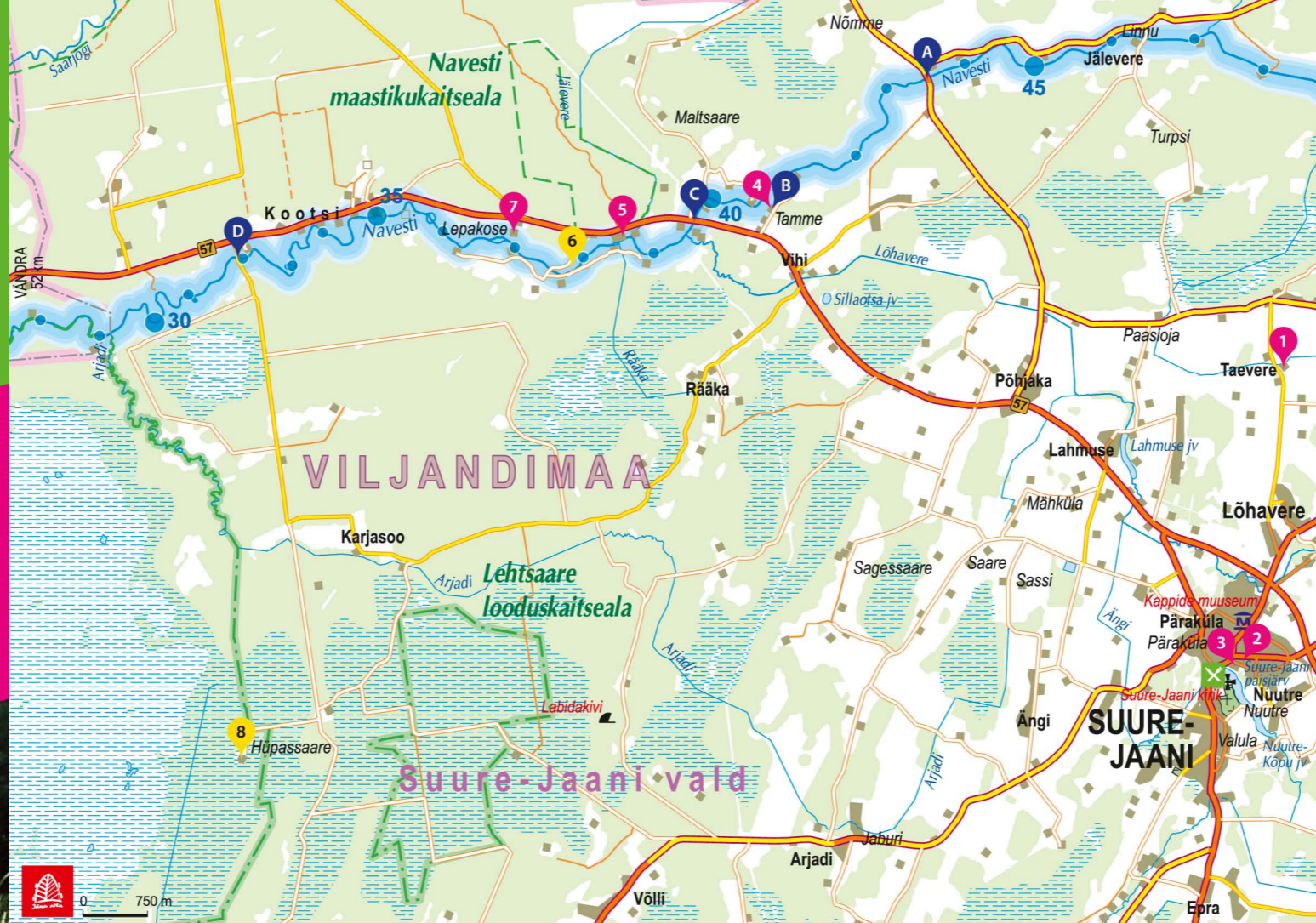
1:75 000

EE LV

VEETURISMI
KAARTÜDENSTÜRISMA
KARTE44 KM PAADIGA
AR LAIVU5 MARSRUUTI
MARSRUTI

Eesti / Igaunija

Navesti

Seikle
veelwww.seikleveel.ee
www.upesoga.lv

1 PÄRNA PUHKEKÜLA

⌂ 🏠 🚶 🚲 🚣 🚤 🚢 🚧

Taevere küla, Suure-Jaani vald,
+372 5373 9333, parnapuhkekyla.ee

2 VANA POSTIMAJA

🏠 🚶 🚲 🚣 🚤 🚢 🚧

+372 5223028
www.hot.ee/vanapostimaja
car rental LV / automašinu noma

3 SUURE-JAANI KÜLALISTEMAJA

🏠 🚶 🚲 🚣 🚤 🚢 🚧

JA KOHVIK 🍷 🍷

+372 434 0035, 5305 8600,
www.sjk.ee

A Jälevere sild
LV / Jeleveres tiltsB Tamme paljand
LV / Tammes atsegums

4 ENERGIA ÖKOTALU

🏠 🚶 🚲 🚣 🚤 🚢 🚧

Vihhi küla, Suure-Jaani vald
+372 510 6193, 518 5151
www.energiatalu.ee

C Vihhi sild
LV / Vihhi tilts

5 VANAÕUE PUHKEKESKUS

🏠 🚶 🚲 🚣 🚤 🚢 🚧

Vihhi küla, Suure-Jaani vald,
+372 521 2148, www.vanaoue.ee

6 Lepakose rändrahn
LV / Lepakozes laukakmens

7 JÕEMETSA TARE

🏠 🚶 🚲 🚣 🚤 🚢 🚧

+372 553 0643
http://pystkojamatkad.ee/

D Kootsi sild
LV / Kotsi tilts

8 Mart Saare Majamuseum
avatud etteellimisel
Karjasoo küla, Suure-Jaani vald,
+372 435 7141, 521 6675
LV / Marta Säres muzejmāja
atvërta pëc iepriekšēja pasùtõtjuma

EE Soovitud loodus liikujale:

Navestist alates saab sõita aastaringselt, 4–5 tunniga jõuate Vanaõueni, läbi Soomaa Rahvuspargi Pärnuse jõuab umbes 5 päevaga.

Kuni Kaansooni on Navesti jõgi suhteliselt kiirevooluline ja madal, sealt edasi sügavam ja aeglasem. Takistusteks on väikesed veskipaisud, vanasti oli iga 5 km järel veski Navesti ja Pärnu jõel. Jõe langus on kokku 60,2 m.

Selleks et suurvee ulatusest tõelist pilti saada, on kõige parem kasutada matkaks paati, kanuud või muud veesõidukit. Arvestades ligipääsu võimalusi on lihtsaim viis veematka alustada ja lõpetada erinevate maanteesildade juures. Suuremate üleujutuste ajal alustatakse matka ka suisa maanteedelt autotee kõrvalt. Matkaja võib kas kohapeal luhal ringi tiirutada või alguspunktist edasi-tagasi sõita, aga huvitavam on siiski pikem matk allavoolu. Sel juhul peab kindlasti järele uurima, millisesse punkti on võimalik maanteed pidi paatidele vastu tulla.

Kuna üleujutatavad Soomaa jõed, luhad ja ka metsad paiknevad sihtkaitsevööndites, on liiklemine mootorpaadiga neil aladel keelatud. Kui veesõidukeid on rohkem kui üks, siis tuleb end registreerida Soomaa looduskeskuses Kõrtsi-Tõramaal. Samas saab rentida kanuudid ja tellida giidi matkakorraldajatel, kellel on luba veematkade läbiviimiseks sihtkaitsevööndites. Kevadise või talvise üleujutuse ajal on oluline selgeks teha, kas jää võimaldab vee peal liikuda. Sageli ei saagi jää tõttu otseselt jõe peal sõita. Ka väljaspool jõge, üleujutatud luhal ja metsas saab paadiga liikuda kui külmakraadid pole kogu veevälja jääväljaks külmetanud. Jõgedel kaanulisus ja neid palistavad puud-pöösad tekitavad olukorra, et jää äraminek jõgedel on takistatud kuni üleujutuse alanemiseni. Suurvee ajal on maastik hoopis teistsugune ja orienteerumine seega tavapärasest keerukam. Planeerimisel on soovitatav arvestada matkapäeva pikkusega – päikese loojdes ja pimenedes võib külmakraadide korral vee peale kiirelt jääkiht tekkida ja sõi muutub tunduvalt raskemaks, vahel võib koguni jäävangi jääda. Seega pole hea päris pimedani viivitada. Üleujutus esineb peamiselt külmal ja vihmasel ajal, seega peavad riided olema soojad ja vettupidavad, samuti tuleb kaasa võtta vahetusriided, sest vettekukkumisi tuleb ikka ette. Kindlasti on hea, kui jalas on kummikud. Usna tihti tuleb maha astuda, kas või üleujutatud maanteelõiku ületades, kus paat vee vähesuse tõttu kinni võib jääda. Suurveega matkamisel tuleb ette ka äraeksimist. Lagedamatel aladel, eriti Halliste jõe luhal liikudes võib segadusse saatus, kas jõgi ise asub ning kuhu kogu see veemass voolab. Sel juhul tuleb kasuks kompass või GPS, nende puudumisel on orientiiriks luhta ääristavaid metsaalad. Metsas sõites tuleks jälgida, et üksteisest liiga kaugele ei eemalduks, muidu võib matkakaaslastel kergesti silmist kaotada. Paadiga on metsas sama lihtne ära eksida nagu jalgsi. Uputus ei jäta puutumata ka metsloomi, keda sel ajal talvisest sagedamini Soomaa teedel võib kohata. Lisaks vaatlemisele on võimalik suurvett ka kuulata! Puude vahelt allakukkuv uputusjõrgine jää võib tekitada hästi tugevat paukuvat ja rärgisevat heli.

Üleujutus on Soomaal tavapärase ja samas kordumatu loodusnähtus. Hoolimata matkamisega kaasnevatest riskidest pakub üleujutus väga muljetavaldavaid ja meeldejäävaid elamusi. Infot suurvee saabumise ja ulatuse kohta saab Soomaa looduskeskusest, samuti rahvuspargi ning kanuumatka korraldajate kodulehekülgedelt.

LV Ieteikumi:

Pa Navesti var braukt visu gadu; 4–5 stundās nokļusiet līdz Vanaeuei, līdz Pērnavai par Somā nacionālo parku var nokļūt aptuveni 5 dienas. Līdz Kānsō Navesti ir salīdzinoši sekla un ar ātru straumi, tālāk tā ir dziļāka un lēnāka. Braucienū kavē mazi dzimnavu aizsprosti, senāk uz Navestes un Pērnu upes ik pēc 5 km bija dzimnavas. Upes kopējais kritums ir 60,2 m.

Lai iegūtu patiesu priekšstatu par paliiem, vislabāk braucienam izmantot laivu, kanoe vai citus ūdens transportlīdzekļus. Nemot vērā piekļuves iespējas, vienkāršākais veids sākt un beigt braucienū ir pie dažādiem šoseju tiltiņiem. Lielāku laiku laikā braucienū var sākt autoceļā malā. Ekskursants var vai nu vizināties turpat pa palieni, vai braukt turp un atpakaļ no ceļojuma galapunkta uz sākumpunktu, tomēr interesantāks ir ilgāks brauciens lejup pa straumi. Šādā gadījumā noteikti jānoskaidro, kurā vietā būs iespējams ierasties pēc laivām pa ceļu.

Tā kā Somā applūstošās upes, palienes un arī meži atrodas aizsargājamās zonās, tad pārvietošanās ar motorlaivu šajos apvidos ir aizliegta. Ja ir vairāk par vienu ūdens transportlīdzekli, tad ir nepieciešams reģistrēties Somā dabas centrā Kertsī-Teramā. Var arī sarunāt gidu un iznomāt kanoe laivas no ceļojumu rīkotājiem, kuri ir saņēmuši atļaujas ūdens ceļojumu organizēšanai aizsargājamās zonās.

Pārplūšanas laikā pavasaros un ziemās ir svarīgi noskaidrot, vai ledus ļauj braukt pa ūdeni. Bieži ledus dēļ pa upi nevar braukt. Ar laivu var pārvietoties arī ārpus upes krastiem esošajā pārplūdušajā palienē un mežā, ja zemās temperatūras nav visu ūdenslauku sasaldējušas ledū. Likumainās upes un tās ieskausošie koki un krūmi rada apstākļus, kas kavē ledus aizplūšanu no upēm, līdz ūdens līmenis pazeminās. Palu skarta ainava izskatās pavisam citāda, tādēļ orientēties ir grūtāk nekā parasti. Plānojot ieteicams ņemt vērā braucienu dienas garumu – saulē norietot un satumstot, zemas temperatūras uz ūdens virsas ātri izveido ledus slāni, un brauciens kļūst daudz grūtāks, dažkārt var pat nonākt ledus gūstā. Tādēļ nav labi kavēties līdz pašai tumsai. Pārplūšana parasti notiek aukstā un lietainā laikā, tādēļ drēbām jābūt siltām un ūdensizturīgām, un jāņem līdzi maiņās drēbes, jo gadās arī iekrist ūdenī. Noteikti noderēs, ja kājās būs gumijas zābaki. Bieži vien ir jāizkāpj, piemēram, lai tiktu pāri pārplūdušam ceļam posmam, kur laiva var aizķerties nepietiekamā ūdens daudzuma dēļ. Ceļojot palu laikā, gadās arī apmaldīties. Klajākās vietās var samulst, nesaprotot, kur atrodas pati upe un uz kuriem šīs vietas ūdens masa plūst. Šādos gadījumos noder kompass vai GPS. Ja to nav, tad orientēties ir palieni ieskausošās mežu platības. Braucot pa mežu, jāievēro, lai viens no otra neaizbrauktu pārāk tālu, citādi izlaidīsiet cieblabrus no redzesloka. Ar laivu mežā var apmaldīties tikpat viegli kā ejot ar kājām. Plūdi neatstāj nekārtus arī savvaļas dzīvniekus, kurus šai laikā uz Somā ceļiem var sastapt biežāk nekā parasti. Palus var ne tikai redzēt, bet arī dzirdēt! Pēc paliiem no kokiem lejā kritošais ledus var radīt ļoti spēcīgu paukšošu un brikšņošu skaņu. Pārplūšana Somā ir ierasta un tajā pašā laikā neatkarījama dabas parādība. Neraugoties uz riskiem, kas saistīti ar braucieniem, pārplūšana piedāvā ļoti iespaidīgu un atmiņā paliekošu piedzīvojumu. Informāciju par palu sāksanos un līmeni var saņemt Somā dabas centrā, kā arī nacionālā parka un kanoe braucienu rīkotāju mājaslapās.

Teenusepakkujad / Laivu noma

- C** Kanuu / Kanoe
- K** Süst / Kajaks
- S** Meresüst / Jüras kajaks

Jõemetsa tare **C**
+372 55 30643, <http://pystkojamatkad.ee/>

Jõesuu Jõematkad **C**
+372 50 71 445, www.joematkad.ee

Ritsu talu **C**
+372 53 48 4025, www.veelaager.com

Soomaa.com **C**
+372 506 1896, www.soomaa.com

Vanaõue Puhkeskeskus **C**
+372 521 2148, www.vanaoue.ee

9 Kaansoo kalmistu
LV / Kānsõ kapsēta

10 Toonoja matkarada
Juurdepääs Toonoja raba saarele viivale matkarajale jõe vasakandl. Vana Tākussaare talu koht, hooned ei ole säilinud.
LV / Tonojas pārgājienu taka
Piekļuve uz Tonojas purva salu vedošai pārgājienu takai upes kreisajā malā. Vecās Tekusāres lauku māju vieta, ēkas nav saglabājušās.

F Veeskamiskoht Tori ja Vändra valla piiril
LV / Tori un Vendras pagasta robežā

G Riisa raba rada
LV / Risas purva taka

11 SAARISOO TALU
+372 506 1896, www.soomaa.com

12 RITSU TALU
+372 534 84025, www.veelaager.com

13 PÕNKA PUHKETALU
+372 522 6909, 517 8288, www.ponkaland.com

14 VILLA RIVER ROSE KÜLALISTEMAJA
+372 5650 9715, www.riverrose.eu

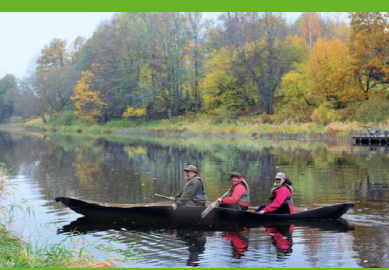
15 JÕESUU JÕEMATKAD
+372 507 1445, www.joematkad.ee

VEETURISMI MARSRUUDID JA JÕELE JUURDEPÄÄS / MARŠRUTI UN PIEEJAS PUNKTI UPEI

EE Navesti jõgi on Pärnu jõe pikim ja veerohkeim lisajõgi. Jõe kogupikkus on 100 km, jõel on suur, laia lehviku kujuline valgala – 3000 km². Jõe ülemjooks paikneb Kesk-Eesti tasandikul, jõgi läbib kolme maakonda – Järva, Viljandi ja Pärnu maakond. Jõe kaldad on peamiselt soised, metsased või põllustatud, hõredalt asustatud. Kuna jõe lähistel kulgeb enamasti sõidutee, on jõe kerge ligi pääseda. Suurematest asulatest asuvad Navesti jõe kaldal Pilstivere alevik, Imaverre, Jälevere ja Kaansoo küla. 13 km suudmest ühineb Navesti jõega tema suurim lisajõgi Halliste jõgi, kõrge veeseisu korral on sealkandis suured üleujutused. Navesti suubub Jõesuus Pärnu jökke.

LV Navesti ir Pernu upes garākā un ūdeņiem bagātākā pieteka. Upes kopējais garums ir 100 km, upei ir liels, platam vēdeklim līdzīgs sateces baseins 3000 km² platībā. Upes augštece atrodas Vidusgaunijas līdzenumā, upe tek caur trijiem apriņķiem – Jervas, Viljandi un Pērnavas apriņķim. Upes krasti ir mazapdzīvoti, galvenokārt purvaini, mežaini vai ar tūrmēm. Upei ir viegli piekļūt, jo lielākoties gar upei ved ceļš. Lielākās apdzīvotās vietas Navesti upes krastos ir Pilstiveres ciemats, Imaveres, Jeleveres un Kānsõ ciemi. 13 km pirms grīvas Navesti upē ietek tās lielākā pieteka Halliste. Ja ūdens līmenis ir augsts, šajā apvidū ir lieli plūdi. Pie Jēsu Navesti ietek Pernu upē.

- Legend / Apzīmējumi**
- vahemaa veekoguni → attālums līdz upei
 - hotell, küalistemaja viesnīca, viesu māja
 - hostel jaunišu mitne
 - talu, puhkemaja lauku māja
 - kāmping kempings
 - puhkekoht atpūtas vieta
 - parkla stāvvietu
 - voodikohtade arv gultasvietu skaits
 - saun pirts
 - toitlustus ēdināšana
 - telkimiskohad telšu vietas
 - spordiväljakud sporta laukumi
 - paadi rent laivu noma
 - tasuta par brīvu
 - tasuline maksas
 - pikniku laud, pink piknika galdi, soli
 - lõkkekoht ugunsкура vieta
 - kuivtuulett sausā tualete
 - joogivesi dzeramai ūdens
 - elekter elektrība
 - varjualune nojume
 - pood veikals
 - bensinjiaam degvielas uzpildes stacija
 - kohvik kafetīnīca
 - jalakājiate sild gājēju tilts
 - vesiveski ūdenszaimavas
 - kārestik kastes
 - vaatamisvārsused apskates vietas
 - turismiteenused tūrisma pakalpojumi
 - jõeie juurdepääs pieejas punkti upei
 - marsruuti jārvedes marsruuti pa ezeriem
 - kaugus, km attālumi, km

Turismiinfokeskused / Tūrisma informācijas centri:

Kōpu Kūlastuskeskus / Kepu apmeklētāju centrs
Tipu 1, Kōpu alevik, Kōpu vald, 71201 Viljandimaa, +372 4330100, kyk@kopu.ee

Soomaa looduskeskus / Somā dabas centrs
Kōrtsi-Tōramaa, Tipu küla, Kōpu vald, 71201 Viljandimaa, +372 526 1247, soomaa.looduskeskus@rmk.ee

Viljandi Turismiinfokeskus / Viljandi TIC
Vabaduse plats 6, Viljandi, +372 433 0442, viljandi@visitestonia.com, www.viljandimaa.ee/turismiinfo

Väljaandja / Izdevējs: Viljandimaa Omavalitsuste Liit / Viljandi apriņķa vietējo pašvaldību asociācija
www.volee
Kartografa / Kartogrāfja: OÜ Kaardikirjastus Jāņa Sēta / SIA "Karšu izdevniecība Jāņa Sēta"
Piltide autor / Foto: Aivar Ruukel